

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

SZERKESZTOI SZÁLLÁS:

Ó-vár. Vizi-utca, 231. szám, első emeletben

Megjelen e lap hetenkint kétszer, u. m. Vasárnap és Csütörtökön. Ara évnegyedre 3 ft
o. é. Hirdetési ár: soronkint 7 kr, s minden hirdetés után 30 kr bélyegű. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

KIADÓ-HIVATAL:

Középutca, STRIN J. könyvkereskedése.

Tisztelt előfizetőinkhez. Egy nagy nevű francia író azt mondja: „száz hirlap ezer előfizetővel semmi, tíz hirlap tízezer előfizetővel minden egy álladalomban,” mely mondattal azt fejezi ki, hogy nem a hirlapok sokasága, hanem a körülöttük összpontosult nagyobb részvét kölcsönöz erőt a lapok hatásának. Valamely lap által hirdetett eszmék helyeslése azon lap iránti részvétben nyilvánkozik; s a nagy kövéleménytől helyeselt irányra mindig tekintettel kell lennie a kormányzásnak. Ebben áll a napi irodalom ereje és hatása.

Mi az előfizetők ezreivel nem kérkedhetünk, azonban lapunk színvonalán áll azon pártoltatásnak, melyben egy erdélyi lap ekkorig részesülhetett, s nagy örömeinkre válik, hogy előfizetőink $\frac{1}{4}$ részét a királyhágbontuli testvéreink részvétnélköszönjük, mely részvétet igyekeztünk biztos próbaköve gyanánt tekintünk.

A jelen évben kitartóan nyilatkozott részvét képessé tett minket, hogy lapunkat a jövő évnegyeden kezdve hetenkint háromszor indítsuk meg, a mire egyszersmind a világpolitikai hírek emelkedő fontossága is ösztönöz.

Megjelenend lapunk október 1-jén kezdve minden vasárnap, szerdán, és pénteken. Előfizetési ára marad a mint volt, ha vankint egy, évnegyedenként három új forint.

Az előfizetési pénzek kiadónk Stein Jánoshoz (középutca Stein könyvkereskedése) küldendők, ki a pontos kiszolgáltatásról gondoskodik.

A lap szellemi ügyeit érdeklő kérdések a szerkesztőrégnél, az anyagot érdeklők (előfizetés, hirdetések, újság seclamatikák) a kiadó hivatalnál igazítandók.

(H. S.) Az ideiglenes állapotok bizonyítalan napjaiban élünk, midőn az uralkodó eszmék oceanja a continensen résznél felszaggatva már, résznél titkos erővel feszegetve a stabilitás horgonyait, alig lehet a jövő óra eseményeit, s az azoktól függő helyzet természetét gyanítani. A jövő egyik láthatár, a melyet villámterhes felhők borítanak köröskörül; kormányok és népek aggódva néznek feléje; szinte hallani lehet a közelgő morajt, s nem tudjuk: családunk-e? de az avas conservativismus elve előttünk már csak gyöngye homokként tetszik, a melyet hiába feldozgatnak a hullámok ellenében. Félrendszeralkotás és szűkmarku áldozatkészség nézetünk szerint nemhogy biztosítanak, sőt talán épp oly veszedelmessé tehetik a helyzetet, mint a vihárnak nyakas ignorálása vagy a jámbor istenben-bizás. A ki felületes előintézkedésekben megnyugszik, s mintsem igaz lélekkel rendezedemessé tehetik a helyzetet, mint a vihárnak nyakas ignorálása vagy a jámbor istenben-bizás. A ki felületes előintézkedésekben megnyugszik, s mintsem igaz lélekkel rendezedemessé tehetik a helyzetet, mint a vihárnak nyakas ignorálása vagy a jámbor istenben-bizás.

CSETÁTYE és DETONÁTA.

Abrudbánya, 1860.

(Vége.)

A domb keletre dűlleszkedő háta fenyő, nyár, fűz, rekettye, vácokor, galagonya-bokrokkal gyéren benőve, közönséges televényein hanga, haraszt, sáta, perjeffü, repkény, démtuka; de legjobbra mohal van fedve. A legtetőn fehéredett 1—1 $\frac{1}{2}$ lábnyi átmérőű bazalt oszlopok E. K. N. D. irányban fesszenek fölöttök egymáson, többé kevésbé meredek lejtőt képezve. Garádicos közeiken pár jézsámt (v. olasz jázmin) bokrot találunk virágzásban; sőt egy tő berkenyére is bukkantunk. Fölmenni legbiztosabb az éjszaki fokot, még pedig többnyire négy kézláb kapaszkodva a bokrokban, hol a kővágányok lépteinknek szilárd alapul szolgálnak. Tetejéről a szélátlat minden fáradságot jutalmaz; hasonlít némi hozzáadással a főnebb Csetátye tárgyalásánál leirtoz. A jókedvű nőtársaság nehezen bírt megvárni a gyönyörű tájképtől, melynek további díszletét s átalan az ezt foglaló hazáért! ott fenn poharaztunk.

Gyarapított látványunk érdekét a lent mulatozó sokaság. Oláhok, piros pünkösdi napja levén, az alattlakó bucsumiak ünnepi díszben sereglettek föl, és zeneszó mellett szerföltött vígan jártak a gyepen zsukátjukat. Voltak közöttük a nagyvilági divatalkotól kezdve fokont, a katincaig és bocsokig öltözött szépségek. Leérkezttünkkel közjük elegyedttünk. Elcsiggytunk minket is szívesen vendégeltet. Volt azonban magunknak kedves vendéglősszonyunk, a kifogyhatlan jó kedélyű J-né; ki fenyőágból rög-

töztött nyáron süttött meg az ott gerjesztett tűzön néhány font húst, s e tartalomdus nyársal saját kifejezésekként gécizboszorkányképen lebegett körül minket; mindenki tartozván saját adagát lebecskázni; mi nemcsak bennünk, de bálmulóinkban is több kedvet élesztett.

Beszédbe keveredtünk az ottaninép egyik vezénylőjével, a martialis Makává S-al, ki önmagát Capramaiszernek (akará mondani kappelaister) nevezte; mi oláh értelemben elég furcsán ütött ki, mert a szó kecskemestert jelent; ő pedig karmestert akart mondani. E neveltséges majmolása a német nyelvnek nagyon terjed köztük. A jó nevelésű kisasszony is iparkodik nemzeti beszédét neméltel tarkázni; mi a rosz kiejtés mellett, mi is na?

Makává örömmel emlékszik, hogy e fokon beszélt Jókai-val. Ő mondá el neki, mi más ábrázata volt pár évtized előtt a Detonátának, hogy töle J. sokat jegyzett. Kivánságára én is tárczába jegyzem tőle az ide vezető igy következő hegyeket: De la Abrud en Botos, haide en Negreileasza vup, en Zsamena, jára si Floosa, dare szoszei in Rosia; mi szerinte élezt is rejti. E gondolkodásmód jellemzi hajlamaikat. Egyéb-iránt M. barátunk vig czimborá, és a fehéreknél nagy kegyben él; vele legörömbösebb tánczoltak; talán e kényeztetésnél fogva viseletében aristokratikus. Ő szab rendet mindnyájuknak a mulatságnak.

Visszalovaglásunkban a nap örömeiért meglakoltunk. A két mértföldnyi hosszú Bucsum, B. Vale alba, B. Pojen, B. Siasa, B. Szál, B. Cserbu nevű szort praediumai közt hazafelé zivatart lepett meg, s két óráig vert az eső. Süttét éjjel érkezttünk hajlékunkba.

Nálunk a zöld mulatság közönségesen igy

sen, az diplomaticus kontár és nem tudor. Bárhová tekintünk Európában, sehoh a csendes vérforrás jeleivel nem találkozzunk. Olaszországban — a hol közlebről egy fiatal signor oly nagy torkaszakadtából éljenz Garibaldit, hogy a nagy congestio következtében a guta megütötte, — minden felfordult, mint egy ujonnan commassált birtokban, a hol a több forduló-rendszer helyett egészen más radicalis elv vétetik gyakorlatba, s ez ideiglenes állapot ki tudja még meddig tarthat! Mikor pedig a dolgok nyugodtabb rendje ott talpraáll, akkor s még tán addig is, itt keleten fordulhat fel a világ. Európai Törökországban a haldokló muzulmán már nem talál biztos temetőt; a gazdag török főurak már évek óta azon különös ponttal fejezik be végrendeletüket, hogy: „csontjaim pedig vitesse nek át a tengeren, Azsiába, mert nem akarom, hogy a gyaurok kivessék a sírból.” Ilyen ideiglenes lám, a „beteg ember” régi állapota is! Németországban egy földalatti orkán lappang, a mely titkos kezekkel matata „horgonyok” körül, hogy felszakgassa, s szabad és erős lehessen a megosztatlan egységben, a melyre sürgető szüksége van, mert ily „lehorgonyozott” állapotban a közelgő vész ellenében nem érzi magát elég erősnek; érzi, hogy nem a nép oka annak, ha védelmi képessége nem felel meg a közszükségnek; tudja — hiszen ha még ennyit se tudna az a sok milliónyi nép!?! — hogy adott körülmények közt megerősödhetik, s ép ezért, annál inkább akar megerősödni, s minden akadályt, a mely ebben hátráltathatná, gyorsan és végérvényesen elhárítani. Itt sincs tehát biztos és nyugodt állapot, mert az egyesülési törekvés (mely minden tekintetben haszonteljesíti az Olaszországgal) a népek és a kormányok közti meg hasonlós magvát hordja magában, s a meg hasonlós annál viharosabb lesz, minél nagyobb egyfelől a követelés, s minél visszautasításból másfelől a megtagadás. Németországnak jelenlegi államszerkezetét igen sokan már is korhadtnak, s a titkosan mutató kezek által előidézendő nagy rázkódás lehetőségénél fogva ugyszólván csak ideiglenessé tekintik. Oroszország nagy álmai ki nem ismeri? Ez álmokról még tán akkor se mondana le végkép, ha a török felszítgeten egy csodálatos varázslásra a jelenlegi rozart állam helyett egyszerre egy ép, erőteljes és természetes szövetségesek által támogatott status állana elő. De egy ily állam alakulására senki se gondol, sőt a „beteg ember” szomorujelentését írják mindenütt, s az örökség felett titokban már foly az osztás. Oroszországnak Törökországra célzó tervéinél fogva se az ujonnan alkotott boldog Moldova-Romania (az északi óriás torkában egy jóízű falat), se Ausztria, európai nagy hivatása és pénzavarai mellett, az orosz politika ellenséges indulatának tudatával, s ekkor még rendezetlen belügyi viszonyainak ideiglenessége mellett, nyugodtan nem nézhet a jövő elibe. Az európai egyensúlyi theoriája Ausztria szükségességét azon feltétel alatt ismeri el, hogy az az északi hatalomnak Európára nézve veszedelmes terjeszkedési törekvéseit megbiúsítsa, s ha mindjárt holnap azon hihetetlen hirt hozná a villansodrony, hogy e két hatalom véd-és dacszövetségre lépett, soha e barátság öszinteségében bizni nem lehet. Ausztria világtörténelmi missiója félreismerhetlen;

mert ha azt nem Európa érdekében, a szláv elem meggátolására igyekeznék teljesíteni, állami szükségességét se Anglia, se Franciaország, se Németország (mely legközelebről lenne fenyegetve) többé nem ismerhetnék, sőt minden esz- közt felhasználának valamely más nevű állam alkotására, mely e feladat megoldására tán több garantit nyújthatna. Ausztria jövője attól függ: vajjon megfelelhet-e az európai bizalomnak? vajjon elég erős-e arra, hogy a crisis pillanatában (mely hamar itt lehet) szavának, s ha kell fölép- ténnek tekintélye döntő súlyt gyakoroljon? Vajjon tud-e a déli szlávokra hatni, a kik mindent elkövetnek, hogy lerázzák nyakukról a gyűlölt török igát, de nem lehet feltelni róluk, hogy erre csupán azért törekednének, miszerint a megsza- badulás pillanatában egyenesen egy másik járomba, az orosz járomba dugják a nyakukat? Mind e kérdésekre csak ak- kor felelhetoi, ha számbaveszszük a birodalomnak, mint ál- lammak, kül- és belügyi viszonyait. A külügyi viszonyok se innen se túl nem igen kedvezők, legalább e pillanatban még nem! A mi a belügyi állapotokat illeti, a jelenlegi helyzet, legalább a magyar korona tartományainak helyzete, a szó teljes értelmében interimsnak tekinthető. Ez fenn és alant egyiránt el van ismerve. Több mint tíz évi hallatlan ál- dozat, óriási kiadások és erőfeszítések után, a melyeknek se- gélyével Ausztriát új politikai rendszer alapján új lábra akarák állítani, e rendszernek s a kormányának nem csak el- lenségei, de legbuzgóbb barátai is bevallják, hogy a kísér- leti eredménye szomoruan ütött ki; a báró Bach összponti- sítási rendszere „merő chimera” volt, s az államtest egy év- tizedig tartó üdvetlen experimentatit (a melylyel egyetlen idege se sympathisált) csak azért tűrt, hogy a „mea culpa” annál rémsébben hangozzék ép a centralisták szájából, még pedig nem csak a magán élet kis körében, hanem a jour- nalistika terén, sőt a birodalmi tanácsban is. Ily helyzet nyomasztó fent és alatt egyiránt. A segély sürgetősebb te- hát, hogysem azzal késedelmezni lehetne, s így nem lehet tudni, minő nagy változások előestéjén állunk, a melyek — mint hirlapi tudósítások biztatnak, — tán a magyar szent korona területének reorganisatitóját vonhatják magok után a pragmatica sanctio alapján, teljes autonomiával. No, majd meg- látjuk, tán hamarabb, mint hinnők! A kérdés már oly élre van állítva, hogy csak egy kis szellő kell valahonnan, s jobbra vagy balra eldől. Azt pedig, hogy melyik a jobb és melyik a bal kéz, a komoly elmélkedésekre oly alkalmas utóbbi évtized alatt mindnyájan megtanulhattuk.

III. Közlemény az erdélyi Múzeum-egylet pénz- tárába befizetett összegekről. I. Igazgató és alapító részvényesek. B) urbíri papirban. (Folytatás.) Gr. Bethlen Leopold 1000 ft, ifj. b. Bedeus József ur 100 ft, Foszto Károly 10 évi részvényébe 50 ft, gr. Teleky József örökösei, gr. Teleki Sándor és Gyula 4000 ft, ifjabb Tauffer József 100 ft, Laskai Lajos 100 ft, b. Kemény Pál örökösei és özvegye 400 ft, M. Pataki Dániel főorvos 200 ft, kolozsvári polgári társalkodó 100 ft, gr. Teleki Miksa 500 ft, M. Tolnai Gábor 500 ft, Ugron Lázár 100 ft, b. Rauber Nándor 100 ft, dézsi társalkodó-egylet 100 ft, gr.

végződik; mi nem akadályozta, hogy másnap Vöröspatak-Szádán (Gura Rosi) újabb zöld mulatság rendeztessék; hol még vido- rabb társaság gyűlt össze Abrudról.

Dr. Oroszhegyi J.

„A KIS TÜNDÉR” czim alatt Hecke- nast Gusztáv kiadta Vadnay Károlynak két kötetes regényét. E munka méltó figyelmet érdemel, mert minden irányban tehető ész- revételek mellett, íróban az ifjabb nemze- dékből egyik legerőteljesebb regényírónkat üdvözölhetjük. E műnek ugyan alapeséje inkább egy románca, mint regénytárgy, de leírásában s a helyzetek s egyének jellem- zésében nagy erélyt és bájt fejt ki. Jól es- nek nekünk, ha lapunk tere engedné e sok részben feltűnő mű iránti bíráló észrevétel- ket tüzetesen megtenni. Így azonban csak egy pár észrevételre szorítkozunk. A legna- gyobb erőt az első kötetben látjuk azon pon- tít, hol Olga a mogorva szenteleki kastély- ba megerkezik, s ott még az agarakat is felvidítja; kár hogy az író a szép tartásból kiesik, s az előbb oly anyagi Olgát, az ifu- sággali gorma guny, s a Marion irányá- ban viszketegetes remonstratitók által lestülyesz- ti. Itt egyszerre elhagyja azt a magyáros lé- gkört, melynek festése addig oly szépen sike- rült, és átmegy azon francia fővárosias ir- modorba, mely a vidékiekben csak torzalakat lát, s elfogadható egyéniségnek nem képzel ottan mást mint egyegy uracsot, ki a világot beköborolva hazavonult unatkozni. Magyaror- szágnak nincs Párisa, mely a nemzet mű- veltségét magában összpontosította volna, ná- lunk a megyei rendszer nagyra emelte a vi- dékek értelmiségét, s művelté tette társas-

körét. A mi vidéki életünk festésére a fran- czia vidéki színezet nem talál. Ez elfogultság miatt a magát szívetlennek véli kis Olgát igen kevés érdem és előny által képes a re- gényíró Várkonyi meghódítani. Egyszersmind az is áll, hogy a mi kastélyos nemeseink leányai olyan emancipált kalandornői kilo- vaglásokat nem tesznek a minőt itt Olga, s az e regény olvasása alatt észünkbe jutott „Szegény ifjú története”-ben Margit tesz. — Szóval a Kis tündérben a miilemszabályaink nem egészen vannak figyelembe véve. De a mint mondók e műnek kivált első szakaszai megragadóan szépek, s a költői, meleg, és reflexiokban sem szegény előadás mindvégig elbájolja tartja az olvasót, s közbenközben igen alapos irányvezeteket ad a nővilág- nak. Kár, hogy Olga halálát szinte csak az esetlegesség okozza, habár általa ugy látszik az író éppen azon kalandornői szabadossá- got akarja megbüntetni, melyet a kényezte- tett hölgy vett magának. De mit tehetett sze- gény? kedvesét akarta megmenteni, s Ma- rion férjhez ment, és az öreg Szenteleki elég gondatlan volt valami nevelőféltől nem gondolkodva, saját akaratára hagyni a tizen- hat éves hölgyet, és így neki lehetlen volt befogni, s nevelőjével kényelmes kocsi- ban menni kedvese megmentésére, pedig az öreg Szenteleki oly igen szerette Olgát, hogy még maga is elment volna vele Victorhoz, ha felkérte volna arra, és Olga kisasszony így nemcsak Várkonyi azon sötét gyanuját ke- rülthette volna ki, hogy a kis hölgy titkos kalandokra lovagoltat Victorhoz, de kikérülte volna a megmentést és így a halált is.

Klebsberg Vilmos 500 ft., sz. somlyói kaszinó 500 ft., Véer Miklós 100 ft., öz. Kozma Imréné 100 ft., Torma István 100 ft., Cserényi Dániel 150 ft., Rácz Antalné 10 é. részv. 50 ft., Torma József 100 ft., Torma Károly 500 ft., Buda Elek 100 ft., Szilvási László 100 ft., Szentiványi György 100 ft., Szentiványiné, Tompa Julia 100 ft., Szentiványi Kis Pál Károly 150 ft., Tamási György 100 ft., Bocskor Antal 100 ft., Domokos Sámuel 100 ft., Kőnczei József 100 ft., Barcsai László 100 ft., Barcsainé, b. Bruchenthal Antonia 100 ft., Botos Kálmán 100 ft., Tamási János 100 ft. (Folytatjuk.)

A birodalmi tanács teljes ülése. Szept. 15-ről. (Folytatás.) A birodalmi tanács feszített erővel működik az államköltségvetés egyes pontjainak megvizsgálásával, hogy mi hamarabb azon nagy elvárások megvitatásához kezdhesen, melyeket ország-világ oly türelmetlenül vár. Az ülés egy kis dialoggal kezdődött Schaguna püspök és Jakab ur között. Ez utóbbi azt mondta a legközelebbi ülésben, hogy Erdély oláh lakosai nem valának kénytelenek vérezni az egyenjogúsáért, miután az tőlük elvitatva soha sem volt. Erre visszatér Schaguna, és kijelenti, hogy az oláhok egyenjogúsága semmi törvényben sem mondatik. Jakab válaszulja, hogy ha a törvényben kimondva nincs, annál mélyebben van véve minden magyar, székely és szász szívébe. A költségvetés vizsgálata ezután ismét megkezdetik, s a tanácskozás tárgya a pénzügyminiszterium budgetje. A bizottság először is constatirozza, hogy az államigazgatás ezen ágánál is költségkímélésre törekedtek, mely kímélés 802,300 ftra rug. További gazdálkodás is helyezettik meg reménybe, mely 400,000 ftrtot megközelíteni fog. De ezen gazdálkodás tényleges kerestülte mellett is, a pénzügyminiszterium előleges költségvetése 23,718,800 ftra, vagy a legjobb esetben (ha t. i. a már említett 400,000 ft. is meggazdálkodatik, 23,328,800 ftra rug. — oly összeg, mely a bizottságnak, jelen pénzügyi viszonyaink mellett, kissé gondolkodóba ejti. Kérdés, hogy a központi igazgatás feltétlenül nagy személyzete, s az ebből következő szükséglet, 613,377 ft. (vagyis, tekintettel a kedvezményi évekre és nyugdíjakra, 704,307 ft.) igazolva van-e az illetékhalmozottságával? Vajon az igazgatási szervezet változtatása, az ügyvezetés egyszerűsége, s különösen a statisztikai és más táblarendszer megszorítása, s az időszaki beadványoknak stb. a legszigorúbb szükségesség mértékére leszállítása által nem lehetne-e munkát, s ez ezáltal kiadásokat is kímélni. A pénzügyminiszterium vezetője kijelenté, hogy további meggazdálkodás, mint már eddig foganatba vettétek, a szolgálat hátránya nélkül teljes lehetetlen. A miniszterium osztályai 7-ről 5-re szállítottak le, az alosztályok negyvenről harmincznyolcra, s később harminczegyre, s ez 92,000-re menő tüzszám, és annak dacára, hogy saját hivatalos tendőin kívül, még az országos művelési miniszterium, — s e közt az annyira bonyolult erdőségi ügyek, és a feldolgozott kereskedelmi miniszterium tendőit is az ő körébe tartoznak. Továbbá azon reményét fejezte ki a finanszminiszterium vezetője, hogy neki lehetősége lesz visszaállítani a bizottság által is indítványozott kereskedelmi miniszteriumot, hogy arra a legmagasabb beegyezést megnyeri, a nélkül, hogy a jelenlegi budgeten változtatni kényszerülne. A bizottság azon óhaját fejezi ki, hogy a birodalmi tanács a pénzügyminiszterium által eszközölt meggazdálkodást örvevendetes tudomásul vévén, egyuttal sürgesse, hogy e bevezetés tartása mellett is, melyek az ő felsége által már elvileg elfogadott önkormányzati rendszerből származnak, minél előbb életbe lépjen. A jelentés felolvasása után Mager ur emel szót, hogy kereskedelmi-kamra elnöki minőségében a kereskedelmi miniszterium újra felállítását sürgesse. Kiemeli, hogy a birodalom minden kereskedelmi-kamrája egyetért e tekintetben. Szécheny felhívja, hogy ez óhajítás a bizottságnyi jelentésben is befigyeljék. Trankler köszönetet szavaz, hogy a bizottság ez általános óhaját magáévá tette. Barkóczy ezen óhajtáshoz, azon nem kevésbé általános óhaját csatolja, hogy az új kereskedelmi miniszterium ne bürokratikus alapon állítsa vissza. A bizottság jelentése elfogadtatik. Nagyon érdekesek azon megjegyzések, melyeket a bizottság, a központi kormányzat, általános kormányzati kiadásai felett tesz. A bizottság itt a legérzékenyebb vizsgálatba bocsátkozik, kiemeli a többek közt, hogy a miniszterialis épület világitására 3,860 ft., tisztogatására 1,675 ft. és fűtésre 11,100 ft. szükségesültek, és e megjegyzéshez azon megjegyződést csatolja, hogy az alárendelt ágaknál is nagy meggazdálkodás lehetne eszközölhető. A bizottságnyi jelentés rosszallását fejezi ki a nyugalmi illetékek fölött, (232,549 ft., s ebből 223,172 ft. nyugdíjak), melyek semmi arányban sincsenek az aktivitásban állók illetékeivel (704,307 ft.) és más miniszteriumok nyugdíjaival. Miután azonban a nyugdíjak kérdése már máshol tárgyalatott, a bizottság itt az egyszerű megjegyzéssel éri be. A központi kormányzattól az országos hivatalokra áttérve, a bizottság egy aggódó pillantást vet, az országos pénzügy-, adó- és kerületi pénzügyigazgatóságokra, és a jövedelmi adót kivethető bizottságyokra, „csaknem átláthatlan mennyiségű hivatalnokakkal, és az ezáltal igényelt aránytalan kiadásokkal.“ A bizottság elköpeli magának „azon nehézkes kormányzati gépezetet, mely a legesekélyebb s tisztán helyi érdekű tárgyat is felöleli, és complicit folyamodási vagy jelentési rendszer által egész a központi kormányzatig viszi,“ és kérdi: „vajon teljes lehetetlenség-e oly rendszert hozni be a pénzügyi igazgatásba, melyben az, mi helyben elintézhető, nem kényszerül egészen a központig járni, s mely által a complicit 3, sőt adóügyekben 4 forum instantiae mellőzhető lenne? és hogy ez nem lesz-e lényegesen elősegítő a tartományok önkormányzati joga által. A pénzügyminiszterium vezetője, egyetért az egyszerűsített és ezáltal megkönnyített és olcsó eljárásról illetőleg, s részéről reméli, hogy e célt az által éri el, hogy a pénzügyigazgatás folyó szolgálatai, a lehetőséghez képest fognak az egyes tartományokra elosztatni, az országos és kerületi pénzügyi igazgatóságok, több önállósággal felruházhatni, s ezáltal képesített fognak arra, hogy bizonyos ügyeket a hely színén elintézhessenek; s végre

az által, hogy a finanszialis ügyek egy része önálló országos hivatalokra ruháztatik át, s különösen, hogy az adóbe-hajtás azok által, vagy segélyével eszközöltetik. A komite továbbá az országos pénzügyi-, adó- és kerületi igazgatóságok utiköltségeit 222,370 ft. igen magasnak találja. A pénzügyminiszterium az által igazolja ezen kiadást, hogy éppen e hivatalnál gyakran a szolgálat érdekében utazások és szervezési szempontból szükséges áthelyezések fordulnak elő. A hivatali és irodaszkülségekre specifikált 808,148 ftrtot is sokalja a bizottság. Azonban a pénzügyminiszterium itt is megrendelte már a kímélést, s különösen a nyomtatványok-bani gazdálkodást.

A bizottságnyi jelentés világot vet a pénzügyörög kiadásaira is, mely 7,393,000 forintot rug, nem is számítva azon 73,600 forintot, mely a pénzügyörög saját szolgálatai ágából foly. A bizottság úgy vélekedik, hogy itt nagy költségkímélés lehet eszközölni, ha az addigi nehezkes és minden tekintetben kellemetlen tariff és ellenőrködési rendszer helyett, egy gyakorlatilag czélzerű hasznosbéri, vagy egyességi rendszer fogadtatik el. A fogyasztási adó hasznosbéri adása által zárt városokban, a kerületekben és az alföldi mezővárosokban s általában-egységessé által a gazdaszathoz némileg tartozó nagyobb gyári üzletek, mint ser- és szeszüzöket illetőleg, az indirect adók körében, a pénzügyörög személyzetének nem csekély mértékben leszállítása eszközölhető. A pénzügyminiszterium vezetője kijelenté, hogy az ajánlott hasznosbéri rendszert különösen a városokat illetőleg, szívesen elfogadja, sőt ezt többféleképp eszközölésbe is vette már. Kevésbé egyezhet azonban az adóátalánba a nagyszerű iparvállalatokat illetőleg. Az állam nem térhet el a tariff és ellenőrzés rendszerétől. Sőt ez még az adók érdekei miatt is szükséges, ha méltányos adómértéket akarunk behozni, mely ez üzlet változandóságához lehetőleg alkalmazva legyen, s az adózót előlegesen is ne kösse hosszabb adóidőszakhoz, mely egyes éveken gyakran elérhetlen összeget követelhet. Nem kell felelni, hogy nagy iparvállala oknál a befektetett tőke is tekintetbe jö, mely az adózási rendszerben elkövetett hibás fogás miatt könnyen veszélyezve lehet. E mellett az egyezkedés sok nehézséggel jár, miután a termelés és fogyasztás előlegesen meg nem határozható, és időszakonként változásnak alávetve van, oly egyezkedések által pedig, mely a forgalommal arányban nem áll, az államkincstár igazságos követeléseiben hátrányt szenved. A bizottság ezek dacára is nézetei mellett marad, kiemelve, hogy a csekély veszteség mi az által a kincstárt érheti, a más oldalról tett költségkímélésben, és az abból folyó jogos és morális előnyökben bő kárpótlást talál. A bizottság kénytelen czélzerű módosításokat ajánlani az addigi adózási és behajtási rendszerre nézve, melyek a mindkét félre nézve egyenlően alkalmatlan érintkezést az adózó és a felügyelő személyzet közt, az ezzel kapcsolatban levő kicsinykedő felügyelési rendszert a nyers anyag, ténfelhasználás stb. fölött, s az ebből természetesen következő kihágásokat és kölcsönös elkeseredést, alaposan mellőzzék. A bizottság nézetéhez csatlakozik Salm herczeg is. Csak az a fontos e kérdésben, hogy kinek adassék hasznosbéri a fogyasztási adó? Azt hiszi, hogy azt nem egyeseknek, hanem a községeknek kell adni. Egyébiránt ellent mond az államérdeknek oly aggodalmas védelemnek. Azon elvet kell elfogadni, „egyké kéz a másikat mossa“ a mostani rendszer mellett az ipar elcsenevész. Például felhossa szónok a czukorgyárakat. Plexer ur biztosítja, hogy mióta ő a pénzügyminiszteriumot vezeti, az alárendelt hivatalokra szigorúan ráparancsolt, hogy az adó teljesítésétől óvakodjanak. Egyébiránt azt állítja, hogy a czukorgyártás a jelen rendszer mellett, éppen gyarapodást mutat. Holtiz gróf szintén a bizottságnyi nézet mellett nyilatkozik és óhajja, hogy azon erkölcsi előnyre, mely annak természetes kifolyása, különös súlyt fektessenek. Indítványozza, hogy e tétel a jelentés szövegébe fölvetessék. Andrassy és Ciam az adózók túlterhelését említi fel, s ezt illetőleg több tényeket számlálnak fel. Ciam közönyös dolognak tekinti azt, hogy a hasznosbérlet egyesek vagy községek kezében van-e, mivel a községek ismét egyeseknek adják át. Részletezi azon előnyöket, melyeket a bérrendszert Krakkóban előidézt. Barkóczy, erőteljes modorában állítja, hogy a pénzügyi hivatalok egyetlen törekvése, hogy az adót minél magasabbra osigázhassák. Ezen erőfeszesség az utóbbi években nagy elkeseredést szült a népeség minden osztályaiban. Ő a pénzügyörög létszámát (21,000 ember) és a részükre szükségelt kiadást (7 1/2 millió) rettenetesen találja. Plexer ur ellentmond Barkóczy állításainak. De az nyomtatékosan ismétli, hogy az egyuttal nagyon derék adótárgy is. Nemcsak hogy meg nem bukott adó sulya alatt, sőt megerősült és az egész belföldi piacot elfoglalta, annyira, hogy már kiviteli utak és módok után lát. Franciaországban is erősen meg van adóztatva ezen iparüzlet. Miután Schwarzenberg a mezei gazdaszat iparát a kormány különös figyelmébe ajánlotta, a bizottság indítványa Nostiz gróf hozzá-tételével együtt elfogadtatik. A bizottságnyi jelentés továbbá kifejti még, hogy az adóbe-hajtás költségei, az adóösszegek 4% emésztik fel. Velencében, az ottani sajtóságos intézvények folytán alig megy az 2%-re. Ezen eredményre nálunk is törekedni kell, és az önkormányzat által valószínűleg el is érhetik. Elfogadtatik. A pénzügyi ügyészségek részére kitett 624,594 ftrt illetőleg, melyet a pénzügyminiszterium nemcsak az ügyés-ségek által teljesített fontos szolgálataik, hanem a miatt is méltányosnak tart, mert ez intézmény, derék juristák képzőiskolájul szolgál, a bizottság ellenkezőleg azon nézetben van, hogy azon ügyágnak, derék polgári ügyvédek által a korona-ügyész felügyelete alatt ellátatása, azon mellékérdék elérése mellett, még a buzgalom és buzkeség ösztönzése által, a kormány részére polgárjogi kérdésekben is derék képviselőket biztosít. Plexer ur s Goluchovszky gróf a pénzügyi ügyészségek jelentőségére és hanosságra utalnak. Ciam és Apponyi megjegyzik, hogy a bizottság nem indítványt tenni, csak egy eszmét kifejezni akart. A bizottságnyi jelentés e tételle is elfogadtatik. Csak a nemzeti banknak az állampénztárból 43,000 ftrra tett segélyezése ellen támadt hosszabb vita. A bizottságny magasabb államgazdaszati szempontból ajánlja, hogy a banknak kormány-hivatalnokok általi közvetlen igazgatása alól emancipáltatnia kell, hogy a kormány érdekei, a szabaddan mozgó bank ellenében egy biztos által eléggé megvédhetők. Barkóczy egy bizottságnyi kinevezetést óhajja, mely független férfiakból állván, még a bank szabaddalmának megújítása előtt, azon feltételeket, melyek alatt, és azon elveket,

melyek mellett a szabadsalom megújittatik, megalapítsa. Ez indítvány minden oldalról pártoltatik és elfogadtatik. (Folytatjuk.)

— Fölhívás közgyűlésre. Miután a folyó évi apr. 19-ről több helybeli és vidéki honfiak által a magas kormányhoz beadott engedély-kérvény, — és illetőleg alapszabályok — egy brassói magyar kaszinó szervezése iránt, az erdélyi cs. k. helytartóságnak f. é. szeptember 8-ról 10,778 sz. a kellt magas határozata által helybenhagyva és megerősítve leérkezett, ezenel föl hivatalnak mindazon t. cz. urak, kik ez év folytán az e végre megnyitott íveken mint kaszinó-tagokul ajánlkoztak alá-írtak, vagy a kik ez alkalommal az egyletbe lépni kívánának, a f. évi október 4-dikén, az egylet szállásán: felső-nagy-utca Montaldó-háznál a czukrástát felett emeletben; délutáni 2 órákor megnyitandó alakító nagygyűlésre minél teljesebben megjelenni. — Brassó, szeptember 23-kán 1860.

Az alakító bizottságny.

Ujdonságok.

— Elhalasztás. Marosvásárhely környéke, ugy Erdély más vidékeinek gazdái részéről — a közel multi időben járt pusztító jégverések, hóharatok és más elemi csapások felől — sürin érkező leverő tudósítások következtében, a Marosvásárhelyen f. é. október 10-kéig tervezett gazdasági kiállítás az idén sehogy se felelne meg céljának: mihez képest annak megtartása a jövő évre halasztatik. Marosvásárhelyen, 1860. szeptember 23-kán.

A rendező választottság.

— Pongrácz József tiztagu zenekara okt. 8-kán indul világot, melyben célul tűzte Német-, Francia- és Angolországban, valamint Belgiumban bemutatni a magyar zenét és kolozsvári zenészeket. Az elindulás költségeire itt kétbucshangversenyt fognak rendezni. A mint értesülünk a zenekarral Benedek Lajos iparkamarai iktató együtt fog utazni, s vezérlelni őket az idegen nemzetek közt.

— Egy levélre nézve, melyben b. Eötvös háromszéki utjáról tételen említés, azon észrevétel volt téve, hogy a b. Eötvös utterve változtatásáról küldött levél a postán elkésett egy napig a postamester halála miatt; Lázár Dénezs ur, mint kinek atyja volt az illető postahivatal tulajdonosa, ezen hírtelt teljesleg valótlannak állítja. A levelet pontos időben Lázár D. maga tette fel a postára. Atyja halála a postai folyamara mi befolyással sem volt, mert a hivatalt soha sem az elhunyt kezelte, hanem expeditorral kezeltette. Ezen helyreigazítást ezenel közreadjuk.

— Mai számunk mellett küldjük szét Stein János előfizetési felhívását Zombori Gedő „Új képei“re. Ifjú hazánkfianak téren munkásságát lapunkban s a pesti lapokban közzölt uti leveleiről ismerhetik az irodalom barátai, melyekből ítélve megérdemli az írónak ez első önálló kilépése a pártolást.

— Temesvárott, szept. 13-kán reggeli időben a fő-örög előtt Kossuth-bankokat égettek el. 1200 ftr névszerinti értékben. (Dtu.)

— A „Delejtű“-ben olvassuk: „Az érdemdús szerb patriarcha Rajachich ex cellenciája, mint halljuk, a Fejedeleme különös kegyelméből hadigőzöson megy haza udvari csendőrök kíséretében. E körülmény miatt mondja — a. p. H. — valószínűleg nem részesülhet ex ecia azon megtiszteltetésben, melyet neki visszautazása alkalmával számos pesti tisztelői szántak.

— Gr. Teleki Gyulának, a h. h. dunántúli egyházküreltet uj főgondnokának Komáromba vonulása e hó 18-dikán a lehető legfényesebb volt. Háromszáz kocsi s lovas banderiumok kísérték; a városban két diadalvi volt felállítva; zászlók lengedeztek, egyet ezek közül az udvardi kath. hölgyek ajándékoztak, s mindenféle küldöttségek tisztelegtek stb.

— A „Budapesti Szemle“ XXXI. és XXXII. füzeté megjelent. Tartalmát a következő becses cikkek képezik: I. Irányeszmék. (IV.) Nőink hivatása, gróf Mikó Imrétől. II. Kemény János erdélyi fejedelemsége, Szilágyi Sándortól. III. Humbold és művei, (II. közl.) Balogh Páltól. IV. Michel Angelo, Planché után Szász Károlytól. V. Az északi sark-vidékek, Hunfalvy Jánostól. VI. Szeremi György XVI. századbeli emlékiratának új ismertetése, Zilahy Károlytól. VII. Az emberi nem elfajzása, Maury után Jánosi Ferencztől. VIII. A magyar tudományos Akadémia. IX. Irodalmi szemle, mely több jeles cikket tartalmaz, u. m. Montégut cikket, „A regényről“, kivonva Fekete Mihály által; „A sárospataki iskola története“ H. P.-től; gr. Dessewffy József és Kazinczy Ferencz levelezésének ismertetése a szerkesztőtől; Thiers történelmi munkája XVII. kötetének ismertetése (az első francia császárság bukásáról) J. F.-től; s végül a „Szigeti Album“ bemutatása. E kötetűs füzettel a vállalat X. köteté van befejezve. Ezu tal ott olvassuk a czimlap után báró Sina Simon nevét is, mint a kinek nagylelkűsége e derék vállalatot létrehozta s fentartja. Ugy hisszük később lesz alkalmunk az irányeszmékből közlést tenni. E derék havi iratra előfizethetni Kolozsvárt tanár Takács urnál.

— Moldva-Romániában — írja a „Bukuresti M. K.“ — egy boldog nép ünnepelte meg szept. 11-kén uralkodójának névünnept, Sándor napját. Moldva-Romániának minden városában falujában hálaimák emelkedtek e napon az istenházaiól a szeretett nemzeti fejedelem hosszú uralkodásáért. Mindenek fölött fényes vala ez unnepey Bukurestben, a hol szébbnél szébb diadalkapuk, transparentek, lobogók és lámpák díszletek a hercegi lak, kalics hídja, érseki lak, színháztere, hadügyi lak, a csizmedsu bejáratai és más főbb pontokon. Virradatok ágyulövések üdvözlék a napot. Az uralkodó 11 1/2 órákor jött be nyári lakából Kotrocsonból a Stirbei vajda utcán, színház téren és Podu Mogosoen a hercegi lakba. Ekkor már az érseki templomban a hálaima bevezetették, honnan a különbözött testületek, czéhek saját lobogók alatt, a katonaságtól, s roppant néptömeg által kísérve vonultak az uralkodó üdvözlétére. Este 5 órákor a chausseén ingyen circus, 8 órákor színházi előadás, a hol maga a fejedeleme is megjelent. Este nagyszerű világítás.

— Egy bécsi lap a magyar öltözetéről többek közt így ír: Majláth ur azt mondá: „Magyarországban csak magyarok vannak.“ A ki ezt nem hiszi, kérdezze meg a — szabókat. A világon a legolcsóbb német, azaz francia öltözetet Pesten lehet vásárolni, hol az egyenes gallérú fekete attila leginkább van képviselve. De a kinek attilája nincs, legalább kanászkalapot vagy turti süveget visel. A fekete, kék, vagy szürke dolmány,

mely mesterileg van kisujtásozva, leginkább a deli természet ifjúság derekán szemlélhető: a szűk magyar nadrág, mely a test szabályosságát a legutolsó részletig kitünteti, napról napra újabb hódításokat tesz, úgy hogy a pantalon alatt már rendesen vézna lábszárakat gyaníthatunk. A kanászkalap, a tollas juratus sipkával az elsőség felett versenyez. A hosszuszárú magyar csizma uralmat vett a fénymázos topánkán; s az utcákon harmadfel esztendő gyermekeket is lehet látni csizmabuzott nadrágban. Sarkantyú is van elég, de úgy látszik, hogy nem tartatik a viselet mellőzhetlen kellékének. De a növelet még nagyobb hódítást tett, s valóban a pesti nők szépségük hírét semmivel sem emelheték jobban, mint ezen izletes és felette érdekes öltözet elfogadása által. A párisi divat egészen csipkékbe és szalagokba fúlasztja a hölgyek szépségét; a magyar viselet a nő természetét eredeti alakjában tünteti elénk. Úgy lépnek fel, a mint vannak, s nincsenek elburkolva hamis cifrázatok közé. A sötét kelméből készült mellény azonnal elárulja a ferde növést, s az eszme, hogy a sötét színű derék alól világos szoknya hullámoztassa alá redőt, oly sajátos hatást idéz elő, melytől más városokban régen elszoktunk. Tekintve az öltözetet, megvalloim, hogy ha bécsi német nem volnék, pesti magyar szeretnék lenni. A magyar női kalap különösen mióta Napoleon császár szép neje, Eugénia is fellelév azt, a magyar határokon is jóval tulterjeszté határát.

De van valami, a mi még a kalapnál is szebb és nemezebb, s ez az ósági tisztas fekete csipkefűző, az aláhullámzó hasonlószerű fátallal! A pártáról pedig prózában még beszélni sem szabad, az a költői viselet netovábbja. Fekete mellényben tehát, s könnyen aláhullámzó fátallal s szemképrázató ingvállban járnak most az utcákon a pesti nők. A mente már komolyabb valami, s némileg a bösi nők viseletére emlékeztet. Úgy képzem őket, mintha most ugrottak volna le paripákról, és szolgáljuk kezébe vetvén a kantárszárát, változatosság kedvéért, egy pár lépésre gyalogolni akarnának.

Gabonaárak héti kimutatása		Tiszta buza		Elegy buza		Rozs		Arpa		Zab		Török buza	
oszlók mérőnként		ft. kr.		ft. kr.		ft. kr.		ft. kr.		ft. kr.		ft. kr.	
Pest	25-n	4	85	3	25	2	80	2	30	1	45	2	50
Szeged	22-n	3	99	3	36	2	20	1	47	1	26	2	10
Pécs	22-n	4	25	3	80	2	60	2	10	1	25	2	80
Győr	20-n	4	60	3	88	—	—	1	78	1	68	2	10
Temesvár	20-n	4	5	2	75	2	25	1	55	1	17	2	15
Arad	20-n	4	—	—	—	2	66	1	50	1	10	2	60
Debreczen	20-n	4	50	3	50	—	—	—	—	1	15	—	—
N.-Szeben	21-n	3	75	2	92	1	60	—	—	1	14	1	95

NYILT TÉR.

2122. sz. 1860.

Tisztelt szerkesztőség! Birodalmi tanácsos Jakab Bogdán ur az é. hó 14-kén tartott ülésben:

1-ször azon meggyőződését nyilatkoztatta, hogy két évvel ezelőtt azon cs. kir. járási hivatalból az ő lakik, tudniillik a Szamosújvári, a magyar törvénykezési ügyekről egy igaztalan kimutatás ment az illető fensőbb hivatalhoz; és hogy számos akkor még el nem látott ügyek ma is tárgyalatlanok.

2-ször Általánosan ugyan, de mivel Jakab ur Szamosújvárt lakik, az itteni járási hivatalt különösen érdekelhet az az állítását adá elő: hogy a szükségtelen hivatalos utazások valószínűleg ültetett fajták el.

Miután ezen gyanúsítások alólirnak becsületét veszélyezik, kötelességének tartja azokra viszonzni: hogy a fennnebbi állítások alapelülküek — ugyanis:

1-ször Az országos főbíróvárszék 1858 és 1859-ik évben a törvénykezési ügyek kezelésé felől tartott szigorú vizsgálat alkalmával, az érintett kimutatásnak alaposágáról, egy szintén arról, hogy a törvénykezési ügyek rendes folyamatban vannak, meggyőződött.

2-ször A hivatalos utazások a szamosújvári járási hivatalnál, az állam és a felek érdekének megfelelő lelkiismeretes gondozásával történnek, miről a lakosság véleménye, és mivel 1857-ik év november 1-től, a mióta alólir azon járási hivatal vezetésével megbízott, minden hivatalos utazás engedélyezett — a felsőbb hatóság is tanúsíthatni fog.

Jelen soraimnak sziveskedjek a tisztelt szerkesztőség becses lapjában helyet adni; s ha netalán kéréssem nem lenne teljesíthető, az akadályokat közleni. — Szamosújvár. 1860 szept. 24-kén. Orel.

Politikai hírek.

— A legújabb hadi dráma által — mond a „B. H.” — Victor Emanuel tényleg Olaszország királyává lön. A két oldalról bezárt Ancona, s a garibaldianusok által már is egymástól elvágtat Capua és Gaeta nem fogják többé a czimet től elvitatni, mielőtt t. i. az ekként meghódított területek népei szavazatuk által azt megerősítendék. Szardínia ezt sürgeti Szi-ciliában úgy mint Nápolyban; csak Garibaldi s az ő környezete az, mely azt folyvást s egész határozottsággal ellenzi. — Gróf Cavour és a dictator csakugyan nyílt viszályban élnek egymással, s ezt szíval és tettel tanúsítják. A piemonti elfoglalják mindazon pápai tartományokat, melyek a dictatort a francia őrsegtől elválasztják, úgy hogy ha ez csakugyan Róma ellen akarja indulni, mindenekelőtt a piemonti fegyverekbe ütköznek; Garibaldi pedig oly férfiakat állít a nápoly-szi-ciliái ügyek élére, kik nagyon is gondoskodni fognak arról, hogy Szardínia a mozgalom gyeplőjét még jó ideig kezébe ne vehesse. Ezen-fől a lapokban mondhatni élesen kelnek ki egymás ellen, s Garibaldi egy közlött levelében kijelenté, miszerint soha sem fog kiengesztelődni oly emberekkel, kik egy olasz tartomány földadása által a nemzeti méltóságot lealázták, míg Cavour lapja teljesen méltányolva a dictatort hadi tetteit, mégis azt emlékezteti, miszerint nem az ő fegyvertényei, hanem Cavour politikája teremti Olaszországot. Ily tények és őszinte szavak után már valóban hajlandókká kell válnunk komoly viszály létezésében hinni. Anyira talán még sem lehet az alakoskodást vinni, hogy a hamis játéka egyszermind a nemzet szenvedélyeit is bevigyék! Csak az a kérdés, hogy tulajdonképen minő természetű e viszály? — Ha csupán az forog fönn Garibaldi

részéről, hogy gr. Cavour képesnek tartja ismét egy új áldozat hozatalára, melyet a dictator a nemzet lealázásának tart, s gróf Cavour részéről az, hogy föl, miszerint Garibaldi rohamossága korábban magával ragadandja Szardíniát, mint ez az időt elérkezettnek találja, úgy ezen vitály kiegyenlíthető. Gróf Cavour egybehívja a parlamentet, mely előtt a maga politikáját érvényesíteni reméli, s ha ő egyszer ekként a nemzet jóváhagyását megnyeri, akkor a dictator bizonyosan meghajlandja kardját; legalább elvárják ezt tőle, s ekkor a vitály ki van egyenlítve. De ha föl lehetne tenni, mit sokan föltesznek, hogy Garibaldi ujabban ismét erősen hajlik a republikánizmusra, s ekként két rendszer bekövetkezendő tusája lenne várható, úgy ez az olasz mozgalom első győzelmének nyilatkozása volna, mely roppant bonyodalmakat vonna maga után. Mazonnak Nápolyba érkezte tápot nyújt e gyanunak; de azért mégis nem egyéb az gyanunál.

Mazzini é. hó 15-n érkezett volna Nápolyba. Egy 18-ról kelt palermói levél Depretis lemondását és Mordinin ak prodicatorrá, s egy egészen népszerűtlen miniszteriumnak ki-nevezetelését jelenti, az annexionisták elleni kegyetlenkedésekkel együtt. Nápolyban Sirtori nevezetett prodicatorrá, a miniszterium feloszlatásához közelget.

— A „Perseveranza”-nak Turinből írják: Piemont felajánlotta az angol kormánynak a római államban foglyul ejtett irlandiak visszaszádását. Angolszék azonban Piemont szabad rendelkezésére bízta asorsuk feletti intézkedést. Depretis egy hadosztály piemontit kért, mivel Szi-cilia szigete egészen ki van irtva a katonaságtól. Piemont azonban megtagadta hadsapatokat küldeni, minthogy ezek szi-ciliail tábornokok vezénylete alatt állnának Szi-ciliában.

Milano, szept. 23. Ma a „Perseveranza”-nak Turinből 22-ről írják: Az Ancona előtti ostromló-sereg parancsnoka az ezen városban tartózkodó idegeneknek 3 napi határidőt engedett, ügyük rendezése végett. — Cialdini a savoyai katonai rend nagykeresztjével díszítettett föl. Garibaldinak Boscóhoz intézett levele Turinban nagy szenstíót gerjesztett. A piemontiak vesztesége Castelfidardónál mintegy 1000 közemberre s 11 tisztre megy holtakban és sebesültekben.

A nápolyi hajóhad hadihajói tengerésznek nélkül vannak, ezeknek egyrésze Nizza s nagyobb része Gaetába szökött meg. Caserta, szept. 18. Brennier báró f. hó 21-én elhagyja Nápolyt, miután lobogóját levette.

— Szept. 14-dikén már Garibaldi előcsapata és a királyiak előőrsei között Santa Maria di Capua előtt első csatározásra került a dolog, s Capua szept. 15-dike óta már blokirova van. A Reuter-féle iroda é. hó 18-ikáról tudósításokat vitt, melyek szerint e napon Capua megadását várták, s Garibaldi főhadiszállását szept. 19-ikén Capuába vár áttenőd. „A. Jour. d. Deb.” nápolyi levelezője egy, Capuába bezárt nápolyi ezredesnek levelét olvasta, melyben elmondatik, hogy tisztekben és élelmi szerekben nagy hiány van, s a fegyverem olyan, hogy a király a legénységnek parancsot adott ki, hogy azonnal leljöjenek minden tisztelet, ki állomását odahagyni szándékozik.

Rómából írják: A castel-fidardoi útközetről a „Patrie” következő jelentést közöl: „Pimodan tábornok 17-dikén Maceratában Lamoricierével össetalálkozott, s elhatározták, hogy másnap a piemonti vonalt megátmadandják, s Anconába hatolhatás végett annak átörését megkísérlelik. Ezen támadás 18-dikán reggel történt. A harc borzasztó volt. Mindkét sereg egyenlő bátorságot mutatott és nagy veszteséget szenvedett. A piemontiak igen jó állásokat tartottak megszállva, miket a pápaiak nem voltak képesek áttörni. Háromszor rohantak meg az állomásokat és háromszor voltak kénytelenek visszavonulni. A harmadik támadás alkalmával Pimodan tábornok több lövés által halálosan megsebesített. Lamoricier tábornok egy győnye oszlop élére állt, s ezzel sikerült neki az ellenséges hadseregen áttörni, a hegyeket elérni és Anconába jutni, hol a helyőrség egy osztyála a bemenetelt számára nyitva tartotta. Pimodan tábornok 18. és 19. közt éjjelen seibeiben meghalt. Ancona Lamoricier tábornok bátorsága dacára menthetlenül el van veszve, miután szárazon és vizen egyaránt fog ostromolni. Állítják, hogy a piemonti hadsereg Ancona lakosságának kímélése tekintetéből szigorú ostromzárólásra fog szorítkozni, s a helyőrséget ekin fogja kényszeríteni a megadásra. Ezen körülmények között a pápának nem marad egyéb hátra, mint vagy alávetni magát a francia-szard programnak, mely szerint számára Róma városánál nem maradna egyéb szent Péter örökségeként, vagy pedig távozni Rómából, hogy még utóljára szellemi fegyverekkel harczra keljen az olasz egység megállapításá ellen. Bárha ezen második eshetőség ellen Goyon tábornok és a francia sajtó élénken küzdenek, a pápa ugyátszik ezt komolyan fontolgatja. „A pápa” — írja a rajnai lap turini levelezője — „dacára saját hadserege leverettségének nem örömet nézi a francia helyőrség szaporítását. Midőn jelentették neki, hogy ismét 6000 francia érkezik Civita-Vechiába, következőleg nyilatkozott: „Tehát 6000 börtönrel ismét több lesz.” Hire jár, hogy a pápa Goyon tábornok előterjesztései deczára nem hagyott fel az elutasítás eszméjével. Hogy ez esetben a francia helyőrség is rögtön elutazzék, azt már a „Constitutionnel” kijelentette. Garibaldi terve előtt ekkor nem állának különös akadályok. Hogy Viterbot a szard önkényesek már keményen fenyegetik, mutatja a következő szept. 20-ikán kelt turini sürgöny: A tiberis-vadászok tegnap Montefiasconeban a német zsoldosokat megátmadták, és azokat egészen Viterboig üldözték.

Milano, szept. 20. Mi kilátás lehet Franciaország magatartására, egy Ausztria elleni háború esetében — írják a „Triest. Ztg.”-nak — eléggé bizonyítja azon körülmény, hogy mind Turinban, mind itt megbízott francia tisztek vannak, kiknek célja: a francia sereg részére való élelmezést és szállítást, Olaszországba nyomulása esetére szabályozni. E végett alkuba is bocsátkoztak és intézkedéseket is tettek, jelentékeny francia haderők elszállásolása iránt.

Livorno, szept. 19. Azt állítják, hogy a francia kormány egy jegyzéket intézett volna minden kath. hatalomhoz, invén őket a szent szék melletti beavatkozástól, minthogy a francziának Rómában léte elég kezesseget nyújt a pápa biztonságá iránt.

— La moriciere tábornokról írják, hogy Fanti segéd-tisztjét, ki főnöke ismeretes levelét adta át, igen nyersen fogadta, s oly nyilatkozatokat tett, melyen környezete is megbotránkyozott. A levelet francziára fordítá, minthogy olasz vezér léte nem akar olaszul tudni. „Tábornokaitok — mondá — tudják tán, hogy én Anconát tizenegyet napig tarthatom, ha ha ha,

ez sok, akkorra tán Alexandria már nem a tiétek; a szabadság ellenségének tartanak, holott bajnoka vagyok annak; ellenzem, hogy a pápaságot megszüntessék, s Napoleon császár legyen az egyház feje, mint Viktoria királynő Angliában, s a czár Oroszországban.”

— Velence, szept. 21. A helytartósági elnökség tudomásra juttatja, miszerint megakadályozandó a fegyverek és bűjtatók röpítők becsapásását, veszélyes egyéneknek be-lopózkodását, a bennlakóknak a határokon való átszökését, a határokon a katonai őrszolgálat utasítva vannak, hogy ellenszégülés esetében a fegyver hatályos használásához nyuljanak. A partvilágítás felfüggesztetett.

— A Cavour és Garibaldi közti egyenlenség — újabb tudósítások szerint is — folyvást tart; ez utóbbi néhány napja Palermóba ment s 17-én következő kiáltványt bocsátott ki: „A palermóiak a bombázások rettenthetlenek levén, erősek voltak azon csábítók ellenében, kik annexióról beszéltek, Rómában fogjuk az olasz királyságot kihirdetni. Palermóban azért akarták az annexiót, nehogy én a Farón átmenjek; Nápolyban azért akarták az annexiót, nehogy a Voltornón át-lép-jek; de mindaddig, míg Olaszországban lesznek még eltörni való békák, előre fogok menni, vagy pedig csontjaimat a szélbe szórandom el.” Cavour „Opinione”-ja ellenben kinyilatkoztatja: „Mihelyt a Márkák és Umbria le lesznek csendesítve, a pápa védelmezése valószínűleg a piemonti csapatokra fog bízni, és ezek Rómát a legvégsőig védendik Garibaldi megtámadása ellen.”

Garibaldi miniszterei Nápolyban beadták lemondásukat, Conforti ügyvéd bizatot meg új miniszterium állításával. Garibaldi szept. 18-án Nápolyban Mazzini látható benső örömmel fogadta s hosszasan értekezett vele.

Bosco rágalmak nyilvánítja azon hirt, mintha ő piemonti szolgálata lépett volna.

— Genuából 22-ről kelt tudósítások szerint: Ancona lödözése 9 órai tartam után felfüggesztetett, mivel Cialdini még nem volt elkészülve. Most az ostrom-ágyuk a kőfal ellen a deli oldalon vannak felállítva, s már rés van löve.

Perugia, szept. 24. A piemontiak bevonultak Civita-Castellana és Corretóba, melyet a francziák, Civitavechia felé vonulván vissza, odahagyták. Lamoricierre visszautasít minden felhívást Ancona átadása iránt s a legszélő védelemre szánta el magát.

— A „Vaterland” közli: „Turin szept. 21. A piemonti fecségek nagyon is sokat tudnak elbeszélni arról, mi tevé- leend Garibaldi legközelebbi időben; előttük még csak az a kérdés: vajjon Dalmatiába vagy Dél-Tirolba menend-e.” Miért nem egyenest Bécsbe? Így az „A. A. Z.”-nak írják Genuából szeptember 16-dikről: „Két vendégünk van itt e pillanatban, a Garibaldi-féle tñok Nino Bixio Nápolyból, s a magyar Klapka Svájcából. Ez utóbbi a legközelebbi napokban egy az itteni kikötőben horgonyzó angol kereskedőhajón Dalmatiába szándékszik menni, a minthogy általában úgy látszik hogy Dalmatia a Kossuth pártja előtt rendkívül fontos szándék lett. A fennirt hírrel ehez egy más levelet csatol Milanóból saep. 17-ről: A Finzi és Gallati bankházak itt a napokban 18 millió frankot kölcsönöztek a kormánynak, mely összegnek czélja, a piemonti annexio-eszmének a velencei királyságban, főleg a hivatalnokok és papság közt nagyobb ke-lendőseket szerezni. Nálunk a városingés garibaldivadások szaporodnak napról napra. Arról beszélnek itt, hogy Garibaldi maga is rövid időn ide érkezik, s azonnal hozzá kezd Dél-Ti-rol elleni hadműveletéhez, míg egyidejűleg más oldalról s a tenger felől a velencei tartomány lenne megtámadva.”

— Páris, szept. 19. A rajnai lap írja: „A császárra löt-tek” — irtuk ezelőtt három nappal. „Az nem igaz — írja a „Patrie” — a császár személye ellen intézett merényletről el-terjedt hír tökéletesen valótlán. „Hanem hogy lövés történt, az igaz. Egy hajdani postahivatalnok, valami Burle nevű rajongó ember, tiz esztendő óta iparkodott propagandát csinálni Lajos Napoleon részére, kit ő túladózó odaadással báványoz; de mivel a politizálás mellett közönséges hivatalát elhagyotta, elbocsátatott szolgálataiból. A császár azóta magánégyben részesíté, s egy gyermekének keresztapja is lett. Ezen rajongó ember személyesen ohajtott felségek komjának bemutatattni, s mivel a rendőrség ezt mindenképen lehetetlenné tette részére, azon nem éppen új eszmére vetemedett, hogy ő bizony egy lö-vés által vonja magára a császár figyelmét. A mint ő felségeit az új városban mentek keresztül, akkor durrant a hatályra szá-mított lövés. Burle egy pisztolyt sűtött el a levegőbe. Az való, hogy első pillanatban minden ember merényletre gondolt, ha-llo nem a mint a rendőrség megragadta az örm-lövészt, és kide-ritette, hogy az a lövés tisztán hódolatból történt, minden jóra fordult. Burle néhány nyaklevest kapott, s azzal el lett az egész dolog igazítva.

— Mint a párisi „Moniteur” jelenti, a császár és a csá-szárné szept. 22-én este St. Cloudba megérkeztek.

— London, szept. 21. A Reuter-féle iroda 18-káról szóló tudósításokat kapott Casertából, melyek szerint az nap Capua megadását várták. Saffi, Szi-cilia prodicatorává nevezetett. Brennier francia követ csütörtökön 20-kán ha-gyandotta el Nápolyt. Mazzini hír szerint Nápolyba érkezett. Garibaldi főhadiszállása 19-kén Capuába tétetett volna át. A 18-kán fenyegetett köztársasági demonstratio nem történt meg. Ugyanezen irodának jelentik: Ausztria el van hatá-rozva, nem ajánlani barátságos menhelyet a két Szi-cilia kirá-lyának, mivel Velence megtámadására akart szövetszövetni Ga-ribaldival.

— Berlin, szept. 19. A „Hamb. Nachr.”-nek írják: A turini kormány eljárását itt-ott nem egészen helyesen fogják fel. Legalább nem történt formakerinti tiltakozás valamennyi kormány részéről. A megjegyzéseket kétségkívül kissé messzire veszik. Igen sürgető előterjesztések is tartóznak. Orosz-or-szágban a közvélemény még egyre nagyon idegenkedik az Ausztriával kötendő szövetségtől. Még maga az orosz kormány se tehet azzal homlokegyenest ellenkező lépést. Sz. Pétervárott a társaságokban minden ember Garibaldit pártolja. Ezen szem-

pontot is figyelembe szükesség venni, ha az orosz-osztrák szövetségre való ügyis csekély kilitásokat mégis számba akarják venni, melyek a két császárnak személyes találkozásához kötetnek.

Konstantinápolyból írják, hogy a szultán, betegsége következtében oly apathiába esett, hogy mitsem akar tudni az ország dolgairól. Mivel a nagyvezér utazik, a külföldi követek azt sem tudják, kivel értekezzenek: mintegy kormányzó nélkül van a birodalom. Mondják, hogy Fuád basa a maga pénzéből elégítette ki szíriai katonáit.

Marseillen át jelentik: Francia osztaglytbnok Beaufort d' Hautpoul abban egyezett meg Fuád pasával, hogy az izlam szent városa Damaszkusz ezentul még is csak keresztény helyőrséget kapjon. Mindjárt a hó napok után francia csapatok fogának oda indulni. Az Angolországtól pártfogott Kapunak minden e részben emelt ellenvetései felsültek.

Zimony, szept. 22. A szerb fejedelmi hivatalnokoknak idegen államok alatti ellen elkövetett önkényes erőszakoskodásai miatt a nagyhatalmaknak Belgrádban levő consulai oda utasítottak, hogy Milos hercegnél kellő lépéseket tegyenek.

Belgrád, sept. 20. Mig Szerbiában Milos herceg betegsége folytán a közügyek ha fön nem akadnak is, de mindenestre némi határozatlansággal folynak: addig Bolgárorszában napról napra mindinkább nő az elégedetlenség a nép közt. Az elégedetlenség legközelebbi okául azon rossz állapot tunik elő, a melybe a bolgár keleti egyházat a görög születésű püspökök ejtették. A bolgárok jelenlegi kíváncsiak abban vannak özpontosítva, hogy egyházi ügyeik szakittassanak el a konstantinápolyi patriarchátustól; s hogy a bolgár egyháznak adassék vissza azon belkormányzati függetlenség, melyet az egykori multban élvezett, s a melynek jelenleg örvend Moldva, Oláhország s Szerbia egyháza. Bolgárhon legnevezetesebb helyei számos panaszt indítottak a fényes kapuhoz, kérvén a szultánt, venné figyelembe a bolgárok óhajait, s pártfogolná őket a görög születésű püspökök ellenében. Sumla, Zsófia, Szvistov, Ternova, Rustuk, Gyüztendi, Novo Szelo, Kotel, Tulcsa s más nevezetes bolgár községek tűnének föl, mivel a legjelesebb harcosok a bolgár nemzet kíváncsiak mellett mindenütt azon reménnyel táplálják magokat, hogy a bolgárok kíváncsiak nem fognak figyelem nélkül hagyatni.

Ezen mozgás, a mely Bolgárorszában huzamosb idő óta létezik, fontosabb következményű lehet, semmint előleg gondolnók. A bolgároknak ébredni kezd a nemzeti érzület, a mely ha egyszer lábra kap, szélesebb tért adand az ő működésöknek. Ideje is lenne, hogy megjavuljon valahára egy nemzet állapota, a mely annyi képességgel bírna elfogadni s tovább terjesztetni az európai civilizációt. Nincs kétség, hogy a porta alatt levő keresztény népek közé is behatott azon meggyőződés, hogy nagy események előestéjén vagyunk. Új óhajok, új remények merülnek föl e népek közt; s ha olykor némi remények füstbe mennek is, helyökbe mások kerekednek föl, s az embereket szüntelen némi lázas ingerültségben tartják. Mi lesz a vége ez ingerültségnek, ki tudná ezt előleg megjósolni. Milos hg betegségeben hír szerint semmi nevezetesebb változás nem történt. (B. P. H.)

Ujabbak. — Turin, szept. 21. A garibaldistáknak Capuánál ütközetek voltak a kir. lovassággal, mely több garibaldistát elfogott. Türrnek a santa mariai főhadiszállásáról szept. 19-ről írják, hogy a Capuától Gaetáig teendő ut több időbe s vérbe fog kerülni, mint a Reggiótól Nápolyig megtett ut. — Garibaldi szept. 19-ről Nápolyban egy kiáltványt adott ki, melyben ezt mondja: „Testvéreink már Olaszország szívében harcolnak az idegenek ellen. Rómában hozzájuk akarunk csatlakozni s erre Velencét egyesülten megszabadítani. — Mintha valamely nagyon is közel vállalat hírére kellene készülnünk, úgy hangzanak azon trieszti tudósítások, miszerint Isztria partjain a jellüzeket kioltják, s az ausztriai hajóhad egy része cirikálásra indult ki.

Párisi tudósítások szerint a pápa a legelőkelőbb egyházfők tanácsát kérte ki, vajjon a jelen viszonyok közt Rómában maradása nem ellenkezik-e méltóságával, s már a legközelebbi napokban várnak egy pápai encyclicát, mely a szent atya végelhatározatait tartalmazná. Annyi már most is bizonyos, hogy Franciaország csak Rómában fogja őt védelmezni. A „Const.“ ezt nyíltan kimondta, de még inkább tanúsítja ezt azon tény, hogy a francia csapatok a többi városokból a piemontiak elől elvonulnak és ezeknek engedik át a tért.

Már távirat is jelent meg arról, hogy a piemontiakat 18-dikára várták Rómába, s nincs semmi lehetőség benne,

hogy a francia és piemonti kormány közt megtörtént az egyezkedés a felváltás iránt s csak a pápa beleegyezése — van hátra.

Sz. Pétervár, szept. 26. A császárné még meg nem történt lebetegedése miatt a varsói találkozás októ. 20-ka előtt nem fog megtörténni.

Napoleon császár mint írják kivitte az orosz császárt, hogy a varsói összejövetelnek nem leend semmi tüntető színe Franciaország ellenében, a mennyiben ő császársága nem egyszerre az ausztriai és porosz uralkodókkal, hanem előbb a porosz herczeggel s a után fog az ausztriai császárral találkozni.

Zimony, szept. 26. Milos hg ma d. e. meghalt; temetése szombaton lesz.

Bécs. A 24-iki birodalmi tanácsban folytatták a majoritás s minoritás nézete feletti vitát, a majoritás mellett szözlottak gr. Stockau, gr. Auersperg, Majlát, Korizmic püspök, Jakab B., gr. Apponyi, Toperczer, ellen e Mocsonyi, Mager és b. Herbert. A szept. 26-diki ülésben kilencz szónok beszélt a majoritás, és öt a minoritás mellett. Strasser a majoritás mellett nyilatkozva a Mager értelme szerinti új birod. alkotmányt képtelenségnek tartja.

Bécs, szept. 27. A birodalmi tanács ülésében szavazatra kerülvén a kérdés a majoritás mellett 34, a minoritás mellett 16 szavazat lön, az eredmény a majoritás 18 szavazattal győzött. A főherczeg a gyulést bezárta, s kijelenté, hogy ő felsége a Császár haladéktalanul megvizsgálván a folterjesztést — rövid idő alatt határozand.

Zimony, szept. 26. Estve. Obrenovics Mihály mint örökös fejedelem vette át Szerbia kormányát.

Turinből írják szept. 26-ról: Pelago és Persito anconai erőket bevették, s a Gardetto erőd megrohanása váratik. A garibaldisták Cajazzo melletti erős hadállásaikat a nápolyiak tul nyomó ereje miatt elhagyták.

Sajtóhiba. Közelebbi számunk 2. lapja 2. hasábjá 3. sorában Bethlen Károlynak helyett Bothlen Eszter, a 4. sorában Radák Mária helyett Rhédei Mária olvasandó.

Bécsi híre. Szept. 27-kén: Nemzeti köles 74.70. Metalliques 5 pontes 68.40. Urbéri papírok: magyar 65. erdélyi 61. Bankrészevény 783. Korona 18.50. Cs. kir. arany 6.37. Ezüst 33/4.

T. és felelős szerkesztő DÓZSA DANIEL.

H I R D E T É S E K.

HIVATALOS.

(1093)
Z. 16523. | 1865. 1860.

Csöd-hirdetés.

Az erdélyi cs. k. földadó bizottmányánál 5. erdő becsülő-biztosi állomás jövén üresedésbe, ezen állomások betöltésére 2 fnt 10 kr. napidíj mellett, a magasabb napidíj-fokozatban előhaladási igénytel 2 fnt 62 1/2 és 3 fnt 15 krral és egy havonkénti 1 fnt 5 kr. irószeri állánnyal, ugyancsak egy a különböző munka időszakokban, mindenkor külön meghatározandó utazási állánnyal, és a munkálatok alatt a községekben szabad beszállásolási igénytel pályázat nyitattik, melyre határnapul október 20-ka 1860-ban tüzetik ki.

Egy ily állásért folyamodóknak, — mely állás egyébaránt állandó alkalmazásra az állami szolgálatba igénytel nem állapít, — sajátkezüleg írott kéréseik, a kor, állás, előbbeni foglalkozás, testi alkalmasság, a 3 honnyelv tökéletes ismerete, s a mező és erdő-gazdászati szakmákban gyakorlati ügyjártasság kimutatásával ellátva, a fennkijelölt határidőig az erdélyi cs. kir. országos pénzügyi igazgatóságához benyújtandók.

N.-Szeben, szept. 21-én, 1860.

Az erd. cs. k. orsz. pénzügyi igazgatóságtól.

(2—3)

Hirdetmény.

Alsó-járai helységnek tordai járásban folyó évi szeptember 9-kéről 16,617 számú cs. k. magas helytartósági kibocsátvány által megengedtetett, minden évben május 1-én országosvársátt tarthatni.

Torda, szeptember 22-én, 1860.

A cs. kir. járáshivatal.

NEM HIVATALOS.

(1089)
95.—1860.

Az erdélyi nemzeti színházi bizottság — a kolozsvári színházban levő páholyoknak időnkinti kiosztását magának tartván fenn, — ezennel felszólítást intéz a t. cz. közönséghez, hogy mindazok, ktk az 1860/1-dik évi színszakra páholyt tartani kívánnak, ezen szándékukat legfennnebb folyó évi október 10-ig az alólirt bizottsági jegyzőnél jelentsek be, mivel ezen határidő elteltével, az addig jelentkezettek között — a páholyok — az 1860/1-ki színi-idényre ki fognak osztatni.

Ezen bejelentést a családi páholy tulajdonosok is tartoznak megtenni, és ezen bejelentés elmulasztása esetében, páholyokhoz — az 1860/1-ki színi-idény alatt — szímat nem tarthatnak. Az erdélyi nemzeti színházi bizottságnak Kolozsvárt szeptember 8-án 1860-ban tartott üléséből.

Groisz Ferdinánd, színházi bizottsági jegyző.

(854) | 30/0 |

WOLFF J.

„MAGYAR KIRÁLY“ című gyógyszerárban Kolozsvárt legjutányosb gyári áron, és eredeti friss minőségben találtnak: Mindenféle hasonszervi, (Homoeopathisch) szerek, egyenként, és felszerelt szekrényekben is.

Különbféle ruggyantából, (Kautschuk) sebészeti eszközök. Ujabb találmányu bel- és külföldi divat-gyógyszerek.

Különösen:

ÁLTALÁNOS ÉTEK-POR.

Dr. Gólis-tól Bécsben.

Valódi SEIDLITZI POR.

Valódi friss csuka-majelaj,

(Dorsch Leberthán-Öhl.) Palackokban, és font számra.

BILINI SZELETKEK, emésztő szer.

(1073)

Emlékeztetés.

A brassói általános nyugdíj-intézet azon t. tagjai, a kik az 1861-diki járulékaikat még be nem fizették, kéretnek, azt mielőbb megtenni, mivel a gyűjtő év végével, az az október havában, egy igen nagy toladódás a résztvevőknek kellemetlen, az igazgatóságnak pedig terhes lenne.

Hasonlólag siessenek mindazok, a kik ujonnan akarnak belépni, vagy pedig saját erejükkel és kedves rokonok szívesége által ohajtanak egy oly intézetbe tartózni, a mely ereinek összesítése által önmagában erős, — egy oly intézetnek, a mely ezen erőket csak is árva vagyonra fekteti le haszonhajtólag, — egy oly intézetnek végre, a melynél nem csak mindenkinek szabad betekintés van engedve a kezelésbe, de a melynél minden egész nyugdíjas tagnak, az intézet lényegére és szerkezetére nézi, tanácskozási és eldöntési joga van: — hasonló jogok és előnyök valóban, más nyugdíj- és életbiztosító intézetnél bajosan biztosíthatnak az érdekelteknek! — a nek tehát az ő saját és hozzátartozandóinak érdeke szíven fekszik, annival inkább siessen a belépéssel, mivel itt nem tökélet, hanem csak azoknak kamatját kell befizetni, és ezek is egészen a körülmenyekhez vannak kiszabva, azaz a legkisebbtől a legnagyobb összegig kiszámítván és befizetendők.

Beállási jelentések elfogadlatnak Brassóban a főintézetnél, Rossmarkt 33. sz. a valamint az ügynökségeknek, a hol minden további felvilágosítások is a legnagyobb készséggel megadatnak.

A brassói ált. nyugdíj intézet igazgatósága.

Külső ügynökségek.

Beszterczén Láni Ede ur. Bukarestben Frank F. A. ur. Bothfalun Horváth P. ur. Sz. Buán üres Sz. Kereszturon A. Mihály ur. cipész. Erzsébethvárosban Péterffy J. ur. Fejérvárti Mégay M. E. Fiumeban Depoli J. ur. Fogarasban Thüman Fr. ur. Gy. Szt. Miklóson Kristófi A. ur. Gálton Bibrich V. ur. Szebenben Zúrner J. ur. Holtevényen Foith J. ur. Hermányon Boltres M. ur. Hatzfeldten Telbisz J. ur. Ilyefalván Sára L. ur. Jassyban Stenner G. ur. Jung Bunczlauban Pohnert Fr. ur. K. Várhelyen Kleber J. ur. Krizbán Foris M. ur. Kassán Petrich C. ur. Kolozsvárt üres, befizetési K. Várhelyen Kleber J. ur. Krizbán Foris M. ur. Kassán Petrich C. ur. Kolozsvárt üres, befizetési Benedek Lajosnál, az iparkamránál. Lekenczen üres. Szász Selesen Binder Fr. ur. Medgyesen Fleischer és fia. M. Ujvárt Grün J. ur. Mező-Bérnyen Kirner Ede ur. N. Enyedon Szabó G. ur. Sopronyban Zúgn J. G. ur. főügy. Buda-Pesten Metz V. ur. főügy. Posonyban Friese E. ur. Prágában Krütnzer testvéreknek. Rosnyon ömer E. ur. Segesvárti Misselbacher ur. Szászvárosban Leonhár F. J. ur. Szerethen Figura A. ur. S. Fel-Doboin Bartha A. ur. Sz. Régenben Wittstock ur. Szent Ágostán Mathia Mátyás ur. Sz. Somlyón ifj. Lázár J. ur. Prásmáron Gross L. ur. Torockón Kónka A. ur. Tordán S. Holtesz A. ur. Ujfalun Löpe J. ur. Bécsben Preidl F. ur. főügy. Vidombakon Türk G. ur. Windisch-Gratzben Kastner A. ur. Fekethalmon Kueres G. és Ziegler ur. Zalánban Sára Zs. ur.

(1095)

Karacs Teréz

összes munkáiból kapható Stein János, Demjén László urak könyvkereskedésükben és az irónónál b.-farkas utca 51-dik szám alatt; ára: a két kötetnek 80 uj kr.

(1088)

Alólirt tisztelettel jelenti a nagyérdemű közönségnek, hogy a következőkére rak-tára dűsán el van látva hazai és külföldi prémek- és bélesekkel, valamint a legújabb magyar divat szerint készült női-öltönyekkel, úgy férfi budák, Árpád budák, és több most divatozó szöcs muukákkal. Különösen olcsó prémekkel, elkezdve 10 ft oszt. ér. jó asztrakán buda prémet tehet, valamint minden megrendelendő szöcs munkákat szokott pontossággal elkészíti a legjutányosabb árba — Raktára bel-magyar-utca 440. sz. alatt. — Megjelenik az ország nevezetesebb vásárain is.

Balázs József.

(1094)

Csöd nevelőnői állomásra.

A székelyudvarhelyi „székelyi katholicus“ nőnevelőház szabadszállás és 300 oszt. ért. forint évi fizetés mellett egy nevelőnő levén szüksegek: felszólítatnak azért mindazok, kik ezen állomást elnyerni ohajtanak, hogy akár személyesen, akár pedig bérmentes levelek által a szüksegek erkölcsi és képességi bizonyítványokkal ellátva jelentsek magokat folyó évi okt. 21-dik napjáig a főtisztelendő esperes és plebanos urnál Székelyudvarhelyen.

BOÉR JÁNOS, a bizottmány nevében.

(1096)

Legszebb színű

idei

HÁRLEMI

JACZINT HAGYMAK kaphatók PAPP JÁNOS fűszer kereskedésébe, egy darab ára 20 uj kr.